

haja vsak dan tudi ob nedeljah in praznih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asčega 20, 1. nadst. — Dopoljni se pojavlja ureditvija. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopis je ne vrnja. Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcij lista "Edinost". — Tisk tiskarnice Edinost. — Telefon uredništva in tudi uprave štev. 11-57. — Poštno-hranilnični račun štev. 841.652.

EDINOST

MIROVNA KONFERENCA.

Iz Pariza se poroča 10. t. m.: »Temps« piše, da je danes svet četvorice razpravljal o vprašanju sarskih rudnikov, in o vojni odškodnosti. Zdi se, da je svet četvorice sklenil ustanoviti iz Gdanskega avtonomno državo na poljskem ozemljiju.

Parnik »George Washington« odpelj proti Brestu.

»Daily Telegraph« ima iz Newyorka, 10. t. m.: Parnik »George Washington« je odpelj iz Newyorka proti Brestu nekaj pred določenim časom. Če bo vreme ugodno, bo parnik prispel v Brest okoli 19. t. m. Potem takem predsednik odide že po 19. iz Evrope. Obljubil je, da ne zapusti Evrope, preden bo zagotovljen mir; ali naj smatramo njegov odhod kot zagotovilo, da bo mir kmalu podpisani, ali pa... da ima Wilson že zadost?

Misija generala Smutsa na Ogrskem je šla po vodi...

Poročevalc Timesa poroča iz Budimpešte, da se je misija generala Smutsa ponesrečila. General Smuts da je zahteval od Bele Khuna, naj bi dal ukaz, da se noti polkovnika Vixa umaknecu ogrske čete iz neutralne romunsko-ogrsko zone. Pod tem pogojem, je izjavil Smuts, bo ententa dvignila blokado Ogrske. Bela Khun se je hotel posvetovati z — Leninom, predno odgovori. Zdi se, da mu je tale nasvetoval, naj zvrne Smutsov predlog. General Smuts je odpovedal.

Rudniška kotlina Saare pripoznana Franciji.

Iz Pariza javlja: »Petit Parisien« poroča, da je v načelu in v splošnih črtah sklenjeno, da se rudniška kotlina Saare stavi pod lokalno upravo ob soudežbi Francije. Matin hoče vedeti, da se rudniška kotlina izroči Franciji pod posebnim političnim režimom, ločenim od onega ostale Nemčije, in pod med mednarodno upravo, pri kateri bo udeležena tudi Francija. »Echo de Paris« pravi, da se meje ozemlja Saare raztegnejo proti severu, kjer se premogovniki nadaljujejo do palatinstva. »Echo de Paris« meni, da odgovarja resnici vest, da so Foch, Petain in Joffre predložili Clemenceau-poročilo, v katerem zahtevajo okupacijo levega brega Rene.

Preliminariji z Nemčijo.

Osnore privi, da bodo nemški delegati pripravili razpravam o finančnih klavzulah in preliminarijih miru še le po sprejetju teritorialnih klavzul. Če teh ne odobre, se bo smatralo, da je premirje kršeno.

Zveza narodov.

Iz Pariza javlja dne 11. t. m.: Komisija za Zvezo narodov je v svoji včerajšnji seji določila Zenevo kot se je zveze. Bilo je 12 glasov za od 19. Komisija je določila nove določbe glede Monroe-jeve doktrine. Deset poglavij dogovora je že odobrenih in sodij, da komisija dovrši noco delo pregledovanja. Noco bodo tudi razpravljalni o japonskem predlogu, ki določa enakost pravic med raznimi evropskimi plemeni na eni in raznimi človeškimi plemeni na drugi strani. Francoska delegacija je predložila komisiji za Zvezo naroda sprememb, da se francoski jezik sprejme kot uradni jezik za besedila dogovorov in liste Zveze narodov. Sklenili niso ničesar, ker smatra komisija, da to ne spada v njeno kompetenco.

»Temps« piše, da je belgijski minister za vnanje stvari, Hymaus, vstrajno zahteval, naj bo Bruselj sedež »Zvezze«, Wilon pa da je priporočal Zenevo. Za Bruselj da so glasovale: Francija, Belgija, Kitajska, Portugalska, Češko-Slovaška. Za Zenevo pa: Zedinjene države, Anglija, Italija, Japonska, Srbija, Grška, Romunski in Brazilija.

Ogromno število brezposelnih v Belgiji.

Iz Bruselja poročajo: Glasom nekega poročila ministru svetu je sedaj v Belgiji 850.000 brezposelnih.

Iz Liegi poročajo: 30.000 delavcev je priredilo velikansko proletarsko demonstracijo, kakor je še ni videlo to staro valonsko mesto. Gibanje se razširja v vse pokrajine Belgije.

Komunistično gibanje v češko-slovaški republiki.

Češki listi poročajo o velikem zborovanju v Pragi, na katerem so sklenili, da se po vsej deželi ustanove delavske sjeti in da se začne boj v dosegu proletarske diktature.

Praški delavci so sprejeli enoglasno resolucijo, ki zahteva razlastitev brez vsake odškodnine: rudnikov, železnic, bank, tovaren itd. Zahteva se vrhutega naresne zatiranje oderušta.

»Neue Freie Presse« pa javlja, da grozi na nemškem Češkem strašna lakota.

Cetvorica vjetnikov — ne-iskreno.

»Lavoratore« od dne 10. aprila je pričel nastop na izvajanje:

Mi ne bi hoteli biti za nobeno ceno v koži tistih štirih mož, ki so si, zaprti med štiri zidove, nadeli strano odgovornost, da skovajo mi sveta. To so ujetniki — ujetniki ogromne, neproračunljive dvo-

umnosti, na kateri sloni predpotopna, vendar pa majoča se zgradba, zgrajena s trudem v teh petih mesecih premirja.

Vojno sta razvnela bestijalni militaristični imperializem Hohenzollerncev in pa ambiciozna kamarila Habsburžanov; ali to vojno je hotela in pripravljala tudi caristična Rusija, omamljena od fata morgane carigradske; hotela jo je tudi Anglija, v strahu za svojo svetovno supremacijo in zavistna Nemčija radi nje industrijskega razvoja; vojno je hotela in pripravljala Francija, nespravljiva v svoji mučeci ideji na revancho; hotela jo je — četudi ne pripravljala — tudi Italija, ki je slutila doseglo starega idealna odrešitve italijskega plemena, podrejenega Avstriji.

Vojno so hoteli — vse! Dovolj jasno — četudi v trdnosti, v katerem sse je nahajala Amerika — je bolj nedoločeni oblik, kakor jo zahteva položaj nevtralnosti, v katerem se je nahajala Amerika — je povedal te Wilson v svojem volilnem govoru v Cincinnati v oktobru 1916: »Ali mi more kdo povedati, iz katerega vzroka je izbruhnila vojna? Ce ve, bi želel jaz, da nam to pove. Ali, kolikor se oziram naokolo, ne morem ureti nikogar, ki bi vedel. Ni kako posamično dejstvo, ki je izvajalo vojno, marveč tolike stvari, spojene v skupnost. V Evropi je nastalo neko nezupanje, vlade so sumničile druga drugo. More se reči z gotovostjo, da se je vsa družina narodov onkraj oceana nahajala zapletena v mrežo zvez in sporazumov, v komplikovano pletenino intrig in špijonaže.«

V letu 1914. ni nikdo govoril o demokraciji, o protimilitarizmu, o pravicah zatravnih narodov, o samoodločbi, o Zvezi narodov. Vsaka vojujoča država je imela svoj načrt za osvajanje, pripravljen po pisarnah z znanostjo in vstrajljivostjo tekom dolgih let: dela, potrjenega od tajnih dogovorov, ki so tvorili temeljno točko zvez. Ideja vojne-odrešiteljice, splošne vojne, da se pobije prepotentno pravljstvo, ogrožajoče svobodo sveta, je vznikla še le, ko se je ruski gigant začel rušiti, in ko so se zapadne vlasti zavedle, da same ne bi mogle nikdar premagati bloka osrednjih vlasti. Tedaj se je pričela tista velika kampanja, tisto svetovno gibanje, ki je pritegnilo v vojno Zedinjene države ameriške in ki se je kasneje razvihnilo v famoznih 14 točk Wilsonovih.

Ali so Zedinjene države vstopile v vojno le za ideale cilje? Ozrimo se malo nazaj! Čim je izbruhnila vojna, ste se začeli v Ameriki razločno kazati dve struji: ena za intervencijo, druga za nevtralnost. Prvo je predstavljala republikanska stranka, stranka imperijalistov, miliardarjev, trustovcev z velikanskim priveskom interesiranih klijentov na produkciji in dobavljanju orožja, vsega, kar je potrebno za vzdrževanje velike vojske. Sami vrli ljudje, ki so imeli en sam ideal: svetega dolarja, in ki so videli v vojni dobro kupčijo. Druga struja pa je dobivala izraza v demokratični stranki, sestavljeni pretežno od delavcev in srednjega stanu, elementov, ki so mogli v vojni le vse izgubiti in nič pridobiti, ki so bili torej prepričani pacifisti. Obe struji ste si bili medsebojno v ravnotežju. Saj je Wilson, kot kandidat demokratov, na volitvah predsednika v oktobru 1916. dobil le malo glasov večine nad Hugesom, republikancem in vojevitežem. Ali, le malo mesecev po divjaku idijotskem proglašenju podvodne vojne do skrajnosti, je zadoščalo, da se je javno mnenje polnoma izpremenilo in da je postala vojna neizogibna. In Wilson, ki se je morda že dolgo bavil z idejo razsodnika med nasprotujučimi si narodi, je odločno posegel v konflikt. Neposredna vzpodbuda za amerikansko ljudstvo, da se je udeležilo vojne, je bila torej idealna, ali prvotni vzroki so bili gotovo ekonomični. To trditev podkrepila tudi nastopni odstavek v gori omenjenem Wilsonovem govoru: »Mnogi nam očitajo, da se ne udeležujemo vojne v to, da bi dosegli kak dobček — in sicer ne kako idealno pridobitev, kako pravico, kako stvar, s katero bi se mogli ponasti — marveč kako stvar, ki bi prišla v našo posest in ki bi jo mogli izkoristiti za našo trgovino! Jasno je, da je Wilson namigaval na republikance.

Vse navedeno pa dokazuje, da so vse vojskujoče države stopile v vojno izključno le v varstvo materialnih interesov ter da so bili idealni interesi le bojni klic, in hoc signo vinces, ki naj prisili v sveto zvezo vse narode, različne po svojstvih, interesih, aspiracijah. Borili so se in — zmagali.

Danes, ko je dosežen glavni cilj, ko je uničen nemški imperializem, porušena tisočletna monarhija habsburška, treba likvidirati vojno in dati novo politično obliko najrazsežnejšem ozemljem. A glejte: sedaj so zopet na površju interesi, aspiracije vseh posamezne države. So zopet ta navskrižja med tistimi, ki so se še včeraj skubno bojili. Danes, ko je sovražnik pahnjen v obnemostenost, se ozirajo okoli in iščijo — novega sovražnika! Začenja se zopet stara igra diplomatskih intrig, zavestnih podtikanj, akrobatičnih ravnovesij. Sedaj se tudi ameriški republikanci spominjajo Monroe-jeve doktrine: Amerika Amerikancem! — čeprav so bili poprej za posredovanje Amerike.... drugod. Seveda: ker v Evropi ni več pričakovati dobčkov. Vidimo Anglijo, nasičeno z o-

Poznamo... Stevila v Trstu in okoli po 10 stotin.

Oglas na eni strani v širokosti ene kolone (82 cm) — Oglaševanje na območju trikotnikov meri po 20 stot. osmink ce zahvale, poslanice, Število po 60 stot., oglaševanje denarnih zav. meri po 10 stot., mali oglasi po 10 stot. beseda najmanj pa Lira 1. Oglaševanje in tiskanja literaturni oddalek Edinosti, Narodnega in tiskanja posilja izključno upravi Edinosti. Uprava in literaturni oddalek se nahaja v Trstu ulica sv. Franciška Asčega štev. 20.

zemljem, kako sili k sklepnu miru, ker je delajo skrbi nje lastni notranji velikanski problemi, grozeci vsemu organizmu njenemu. Vidimo Francijo — preplašeno, ker jo zapuščajo nje mogočni zavezniki — kako intrigira na Ogrskem, v Nemški Avstriji, podžiga v Parizu, da ohrani pri življenju — nevarnost novih komplikacij, da bi tako izvlekla za se čim več koristi. Vidimo Italijo, zmagovaljico, v zagregi, ker nima več pred seboj sovražnika, pri katerem bi se mogala odškodovati. Po razsuhi stare monarhije izjavljajo narodi, ki so se poprej borili proti Italiji, da so sedaj... odrešeni in se proglašajo za zaveznike. Gospodarski polom, ki je vse prevrnil, zmagovalce in premagance, ne dovoljuje — pod kapitalističnim režimom —, velikodušja, marveč zahteva odškodnin, ki jih sovražnik — ne more plačati!

Demokracija, protimilitarizem, pravice narodov, samoodločba, Zveza narodov — kdo se še spominja teh reči?

Pa, nekdo je, ki se jih spominja. So to narodi, ki se oglašajo dovolj glasno. Tudi Wilson razume in bi hotel delati, ali ne more, ker je sam, grozno sam.

Tako so tisti štiri možje, ki razpravljajo v Parizu ujetniki fatalne dvoumnosti in neiskrenosti, ki je težila na svetovni vojni od nje začetka. Vedno govore, tisto, česar nočejo, in vedno hočejo nasprotno od tistega, kar govore! Obljube so bile laž, laž pa realnost...

Končno vendar sklenejo kaj in dado mir, ker večno ne morejo ostati v Parizu. Ali, kakov mir bo to? Gotovo ne tisti, ki so se ga nadejali narodi! Za Avstrijo in Nemčijo je veljala vsaj ta olajševalna okolnost: da niste nikdar obljubljale svobode nikomur!

Delavsko bolniško zavarovanje.

Izmenjava avstrijskega denarja, ki smo je sicer marali pričakovati že dalje časa, nam je vzlio tem pričakovovanju prišla vendarle nekam prehitro, oziroma prezgodaj, da bi bili mogli pravočasno pripraviti vse ono, česar je treba za tak preobrat. To iznenadjenje čuti sicer tudi posameznik, še bolj pa je čutijo društva z večjim denarnim prometom, razvijajočim se v majhnih, a zato tem številnejših zneskih, predvsem naša podpora društva.

Naša podpora društva, naše bolniške blagajne, pogrebna in podobna društva stoe danes pred silno važnim vprašanjem: kako naj preurede svoje delarno poslovanje na podlagi preuredbe valute, pred vprašanjem, katero je treba rešiti takoj, to se pravi tako hitro, da bodo od 20. t. m. dalje poslovala že na podlagi valutne preuredbe. Kako torej rešiti to vprašanje, da ne bo, predvsem, oškodovan članstvo, a tudi da ne bodo oškodovana društva, da ne bodo preveč trpela njihova denarna sredstva, da se ne izčrpajo v najkrajšem času njihovi zakladi, kar bi obenem z društvenim polom pomenujalo tudi največjo škodo za članstvo?

»Delavsko podporno društvo«, najstarejša naša delavska bolniška blagajna, je doslej razlikovala edino le med moškimi in ženskimi člani. Moški so plačevali 60 vin. ženske pa po 30 vin. na teden. Oboji so imeli na podlagi teh tedenskih prispevkov v slučaju bolezni poleg zdravnika in zdravil tudi pravico do bolniške podpore in sicer: 20 tednov do polne, nadaljnih 32 tednov pa do polovične podpore, katera je znašala za moške 2 K, za ženske 1 K na dan. Poleg tega je v slučaju zavarovančeve smrti pripadala njegovim zaostalim pogrebni, in sicer v znesku 60 K za moške in 40 K za ženske. — Kako torej sedaj spraviti te na kronske veljave zgrajene prispevke in prejemke v sklad z novo valuto?

Društveni odbor, ki na podlagi svoječasno izdanem in še vedno veljavne ministrske naredbe z vsemi pravicami zastopa nesklidljivi občni zbor, se je temeljito bavil s tem vprašanjem in je tako končno prišel do preprčanja, da bi enostavna zamena kronske veljave v lirske vejjavo, tako namreč, da bi se doslej plačevalo toliko lirskeh stotink, kolikor se je doslej kronske in bi se zato prejemalo odslej toliko lir, kolikor se je doslej prejemalo kron, posmenila prav tako oškodbo članstva kakor tudi oškodbo društva, društvenega bolniškega zaklada. Obenem pa je odbor tudi pretresal že neštetokrat izraženo željo članstva, da naj bi se uvedli v zavarovanju razredi z večjimi prispevki in zato tudi večjimi podporami, in tako ukrepli naslednje:

Od 20. aprila 1919. dalje se deli članstvo v 3 razrede z naslednjimi članski prispevki in bolniški podporami (20 tednov celimi, nadaljnih 32 tednov polovičnimi):

I. razred: tedenski prispevek 60 stot., dnevna podpora 1 lira;

II. razred: tedenski prispevek 1 L 20 stot., dnevna podpora 2 liri;

III. razred: tedenski prispevek 1 L 80 stot., dnevna podpora 3 lira.

Ženske članice so popolnoma enakopravne z moškimi člani ter vstopajo v ta ali oni razred po lastni izbiri.

Člani izjavijo ob prvem plačilu tedenskih prispev-

kov po 19. t. m., v kateri razred žele vstopiti, kar se zabeleži v članski knjiži. Oni člani, ki imajo že plačano prispevke preko 19. t. m., se morajo tekom prvega tedna po 19. t. m. zglasiti v društvenem uradu ter izjaviti, v kateri razred žele vstopiti, nakar se jim za plačani znesek poračuna za odgovarjajočo dobo, ali pa doplačajo primanjklja.

Člani, ki 19. t. m. še dobivajo bolniško podporo, ne morejo pristopiti v drugi ali tretji razred, temveč plačujejo prispevke in dobivajo podporo prvega razreda do ozdravljenja, nakar lahko prestopijo v višja razreda. Isto velja seveda tudi za člane, ki se nahajajo v bolniški oskrbi, kar je enakoveljavno z bolniško podporo.

Obenem z uvedbo razredov se je tudi primerno prispevkom zvišala pogrebnina in sicer tako, da znača pogrebnina za I. razred 60 lir, za II. razred 120 lir, za III. razred pa 180 lir. Vendar pa velja tu pridržek, nujno potreben v obrambo društvenega zaklada, da stopi to razredovanje v veljavno čelo po preteklu 6 mesecov, t. j. 20. oktobra 1919, za stare člane, za novo vstopajoče pa 6 mesecov po pristopu. Do poteka teh 6 mesecov se v obih primerih izplača samo pogrebnina najnižjega razreda, t. j. 60 lir.

To so torej izpremembe, ki so bile nujno potrebne, da se ohrani redno in točno poslovanje društva. Prepričani smo, da je naše delavstvo, čitajoč ta pojasnila, že spoznalo samo, da mu nalaga ta preuredba sicer nekoliko več žrtev, da mu pa nudi zato tudi neprimerno večje koristi, kot pa jih je uživao do slej. Zato pa smo tudi uverjeni, da se še s tem večjo ljubeznijo oklene teh svojih lastnih podpornih zavodov, ki so zrasli iz njegova sreda ter po njetovi volji in moči. Navedli smo tu preuredbo pri »Delavskem podpornem društvu« kot nekak zgled, kako se je naš najstarejši zavod prilagodil novim razmeram, in razliku med posameznimi našimi podpornimi društvimi more biti le malenkostna, pač le morda glede različne višine prispevkov, dočim pa v načelu, po katerem naj se izvrši preuredba, ne more biti razlike, ali pa vsaj bistvene ne, kajti načelo mora tu biti in estati: varstvo članskih in društvenih koristi naj se ne križa, temveč sklada!

Izmenjava avstrijskega denarja.

Z dnem 20. t. m. prenega v naših krajih zakonita veljava avstro-ogrškega papirnatega denarja; bankovci Avstro-ogrške banke od tega dne dalje ne bodo več državno priznani denar, ampak je nujne zadolžnice, potrdila, da dolguje Avstro-ogrška banka dolžniščini imetniku toliko in toliko kron. Bankovci Avstro-ogrške banke bodo torej od 20. t. m. dalje imeli le ono vrednost, ki se jim bo prisojala po plačilni zmožnosti Avstro-ogrške banke, nikaksne druge. Količina bo ta vrednost, bi bilo težko ugotoviti, ker nima sedaj ničesar pri nes možnosti in prilikl vpogleda v pravo premožensko stanje Avstro-ogrške banke. Tudi kursna vrednost papirnatih krone v inozemstvu, n. pr. v Švicariji, kjer je veljala v zadnjem času krona 20—24 stotink švicarskega franka, nam ne more biti točno merilo za pravo vrednost bankovcev Avstro-ogrške banke, in sicer iz razloga, ker vpošteva inozemski kurs teh bankovcev tudi njihovo zakonito veljavno v tuzemstvu; ta zakonita veljava pa prenega pri nas dne 20. t. m. in s tem odpade tudi v inozemstvu ena onih okolnosti, ki vplivajo na kurs. Vrednost bankovcev Avstro-ogrške banke po 20. t. m. je torej danes — uganka in kdo jih obdrži, riskira — izgubo.

Z dnem 10. t. m. je bila uvedena pri nas vsled naredbe Italijanskega vrhovnega poveljništva zakonita veljava denarja italijanske države; od 20. t. m. dalje bo ta denar pri nas edini prisilnovenljaven denar (ob istočasni nadaljni veljavni dosedanjega denarnega droblja). Kdo bo torej po 20. t. m. izpoljujeval svoje denarne obveznosti, bo moral plačevati v Italijanskem denarju, ako bi upnik ne bil zadovoljen z drugačnim plačilnim sredstvom. Javne blagajne bodo sprejemale edinole Italijansk denar.

Od 10. t. m. dalje so vse dotlej v kronah izražene vrednote (terjative in dolgori, cene, place itd.) izmenjene ali enakoveljavne Italijanske liram po 40-odstotni izmeni; toda plačila ali povračila, ki se izvršijo po 19. t. m. po tem kliču v Italijanskih lirah za pravno obveznosti iz časa pred 10. apriliom, se bodo smatrала za izvedena s pridržkom morebitnega doplačila v smislu čl. 7. naredbe Italijanskega vrhovnega poveljništva. Kdo bo torej dolguje iz časa pred 10. apriliom 100 kron, poravnal bo ta dole po 19. t. m. začasno s štiri desetimi lrami, ostane pa napram svojemu upniku še pogomo dolžan za morebitno doplačilo. To doplačilo pa bo potrebno teda, ako bo Italijanska država za bankovce Avstro-ogrške banke, ki jih odtegne sedaj iz prometa, dobila zadostno odškodnino, da lahko kaj doplača k oni vrednosti, za katero izmenjuje sedaj avstro-ogrški papirnati denar.

Toliko v pojasnilo vsem onim, ki se obračajo na nas z vprašanjem, ali naj izmenjajo avstro-ogrški papirnati denar in kakake učinki bo imela valutna izmena na dosedanje v kronah izražene pravne obveznosti in pravice.

Izmenjava avstro-ogrškega papirnatega in srebrnega denarja se bo vršila do včetega 19. t. m. Svoje od 5 do 500 kron se izmenjuje pri poštnih uradilih, kjer so občinstvo na razpolago tiskovnico za napovedavo denarnih vrednot, ki naj se izmenjajo (denarne priglasnice). V priglasnicu mora menjajoča oseba navesti svoje ime, priimek in očetovo ime, svoje blivališče z napovedno natančnega naslova in denarne vrednote, ki jih hodi izmenjati, s primer:

Bankovci Avstro-ogrške banke:	
po kron 1000, število 1, za kron	1000
po kron 200, število —, za kron	—
po kron 100, število 7, za kron	700
po kron 50, število 3, za kron	150
po kron 20, število 6, za kron	120
po kron 10, število 4, za kron	40

po kron	2, število 17, za kron	34
po kron	1, število 11, za kron	11
Srebrni denarni drob:	skupno število 49, za kron	2055
15 novcev po	1 K za kron	15

Kron 2070

Priglasnico mora menjajoča oseba datirati ter s polnim imenom in priimkom in navedbo očetovega imena podpisati.

Priglasnico je treba oddati pri menjalnem uradu skupno z denarnimi vrednotami, ki naj se izmenjajo.

Prinesitelj dobri za izmenjane avstro-ogrške denarne vrednote poleg potrdila o izmenjani svoti tolko lir v Italijanskih bankovcih, kolikorša je vrednost po menjalnem kliču:

40 lirnih stotink	za 1 papirnato kruno,
80 lirnih stotink	za 1 srebrno kruno,

torej n. pr.:

za 5 papirnatih krun	2 liri,
za 10 papirnatih krun	4 liri,
za 20 papirnatih krun	8 liri,
za 25 papirnatih krun	10 liri,
za 100 papirnatih krun	40 liri,
za 5 srebrnih krun	4 liri,
za 10 srebrnih krun	8 liri,
za 20 srebrnih krun	16 liri,
za 25 srebrnih krun	20 liri,
za 100 srebrnih krun	80 lir. itd.

V zgornjem slučaju dobit orej prinesitelj za izmenjane bankovce v znesku K 2055: L 822,

za izmenjani srebrni drob v znesku K 15: L 12.

skupaj za K 2070: L 834

in potrdilo za imenjanih 2070 krun.

Kdor koli potrebuje navodila ali pomoč pri izpolnjevanju denarnih priglasnic v svrhu izmenjave, naj se zgosti danes dopoldne od 9 do 12 ali v naslednjih dneh od 19. t. m. dopoldne od 9 do 12 ali popoldne od 2 do 5 v 1. nadstropju Narodnega doma. Tiskovino za priglasnico naj prinese vsakdo s seboj.

II. II. aprovizacije o komisiji

za teden od 14. aprila do 19. aprila.

KRUH: Normalni odmerek 30 dkg, za delavce pri težkih delih 15 dkg več, po K 1'20. — **KORUZNA MOKA:** pol kg koruzne moke po K 1'12 kg. — **TESTENINE:** en četrt kg po K 2'04. — **RIZ:** pol kg po K 1'84 kg. — **GRAH:** en četrt kg po K 2'40. — **LECA:** en četrt kg po K 4'80 kg. — **FIZOL:** pol kg fižola po K 3'60. — **KROMPIR:** 2 kg na osebo po K 1'60 kg. — **KAVA:** 10 dkg po K 25 — kg. — **SLADKOR:** 15 dkg po K 8 — kg. — **CIKORIJA:** en četrt kg po K 4'80 kg. — **JAJCA:** kolikor se hoče, po 90 vin. eno. — **EKSTRAKT holandske kave (marka Italia) 1 zavoj (60 gr)** po K 1'20. — **OLJE:** 20 cl olja po K 14' — liter. Za nakup olja se razdele normalne izkaznice št. 32 (za 20 cl) in dodatne izkaznice št. 117 (za 3 olja). Olje se bo dobivalo od pond. 14. do včetega pond. 21. t. m., pri čemer je treba priložiti tudi izkaznico za nakup kruha. Normalne izkaznice št. 31 in nadomestne št. 116 za nakup olja veljajo do včetega ponedeljka 14. aprila. — **MAST:** 10 dkg masti po K 16'20 kg. — Za nakup masti se bodo razdelile normalne izkaznice št. 73 (10 dkg masti). Mast se bo prodajala od ponedeljka 14. t. m. do včetega ponedeljka 21. aprila. Za nakup masti z normalnimi izkaznicami št. 73 se bodo morala prineseti tudi dodatna izkaznica, ki se preščipne na št. 18. Z norm. izkaz. št. 72 se lahko dobi olje do včetega ponedeljka 14. t. m., če se da preščipni pripadna izkaznica na št. 17. — **SOL:** eno osminko kg po 28 vin. kg. — **JEZIK:** v škatljah po (45 dkg) po K 10' — škatla. — **SALMON (riba):** v posodah po okoli pol kg po K 10' — posoda. — **CAJ:** največ 10 dkg po K 32 — kg. — **KONDENSIRANO MLEKO** s sladkorjem (M. Mercurio in M. Nutrice) 1 posoda na odmerek živ. izkaznice po K 7'25 posoda, M. Italia po K 6'25 posoda. — **ZDROB (grise):** en četrt kg za vsako izkaz. na kond. mleko po K 1'44 kg. Rumene izkaznice za otroke se preščipnejo št. III. sive izkaznice za starce in bolnike; se preščipne št. IX. **ZIVILA**, ki se bodo razdelila posestnikom kuhinjskih in ubožniških izkaznic: sladkor, kava, cikorija, sol in ekstr. hol. kave marke Italia. — **V RIBJI TRŽNICI:** Namocena polenovka po K 9' — kg. Nasoljene sardele velike po 40 vin. kos, male po 20 vin. kos. — **V PRODAJALNICAH SVINJINE:** Kislo zelje po K 1'20 kg, velike nasoljene sardele po 40 vin. kos in male po 20 vin. kos.

Urnik v prodajalnah.

Od 14. aprila bodo aprov. prodajalne odprte za občinstvo od 8 do 12 pred- in od 3 do 5 pop. V soboto, 19. t. m. bodo prodajalne zaprte radi prevzemanja inventarjev; priporoča se torej občinstvu toplo, naj pride samo v dneh, ko je na vrsti, ker se živila v soboto ne bodo oddajala.

Razdeljevanje petroleja.

Ta teden se bo oddalo pol litra petroleja samo lastnikom petrolejskih izkaznic z rdečo črto (stanovanja brez plina in elek. razsvetljave); prodajalne preščipnejo št. 15 A ko dobijo izkaznice št. 40 za nakup pol litra petroleja. Pri nakupu petroleja preščipnejo prodajalci št. 15 petr. izkaznice. — Petrolj bo na prodaj od 14. do včetve 21. aprila t. l. po K 1'16 liter. Izkaznice bodo kontrolirane v ul. C. di risparmio št. 13 II. do včetve 22. apr. — Opozorjajo se trgovci, naj ne sprejamajo izkaznic št. 40 s pečatom Zadruge drž. uradnikov, ker leti dobijo petrolj iz zadružnega skladnišča. — NB. Prodajalci morejo pa sprejeti vse izkaznice št. 40 s pečatom drugih Zadrug. Opozorjajo se trgovci iz predmestja in okolice, da z lastnimi sredstvi prevzamejo petrolj iz skladnišča v ul. Chiozza, št. 30, kakor v prejšnjih časih.

Prodaja konjskega mesa.

Spodaj omenjene mesnice bodo prodajale danes konjsko meso po sledenih cenah: brez kosti po K 7'20 kg, s kostmi po K 5'20 kg. Riborgo 6, S. Giusto 10, Rocca 40, Molin a vento 11, Rivo 28, Farneto 11, Raffineria 3, Giulia 5, Carpison 17, Farneto 5, S. Michele 2, Parini 15, Istria 8 (Bivio), S. Marco 36.

Prodaja kuriča.

Kuričo koko se bo prodajalo 14. t. m. na rdečo izkaznice — po 20 kg na izkaznico, po 40 vin. kg — v sledenih okrajih in ulicah: Sv. Jakob: 3651—3900 (28) S. Marco 38, 3901—4100 (28) Madonnina 24, 4101—4250 (28) Ponciana 54. — Skedenj: 1—80 (18) Skedenj 129. — Modre izkaznice. Skedenj 351—456 (2) Skedenj 129.

Domže vesti.

Citateljem »Edinosti! Od sedaj naprej velja posamezna številka »Edinosti« 10 lirnih stotink t. l. 25 vin. avstr. papirnate veljave ali 10 vinarjev avstr. drobija.

Nadaljevanje pokojniškega izplačevanja častnikom in vojakom bivše avstro-ogrške vojske, ki stanujejo v zasedenem ozemlju in so tamkaj pristojni, ter njih vdomav in sirotam: 1. dovoljuje se nadaljnje provizorično izplačevanje vojaških pokojnih z event. priznanimi dokladami od bivše vlade v kolikor so dotične svote bile likvidirane pred 24. majem 1915; 2. dovolj se provizori

tete K 1.383.314'54, skupno K 169.229.120'59. — Pasiva. Delnika glavnica K 10.000.000 — (od 1. januarja 1919 nadalje K 15.000.000) — vloge K 89.497.628'11, upniki K 65.932.628'97, transitivne obresti K 224.231'59, nevdigljena dividenda K 19.472' — rezervni zakladi kron 2.001.781'21, pokojinski sklad K 309.673'06, čisti dobitek v števil prenos iz 1. 1917 K 1.243.705'65, skupno kron 169.229.120'59. Zguba in običek. Prejemki — obresti K 5.007.797'64, iznos bančnih poslov K 1.118.553'90, iznos realitet K 32.258'63. Izdatki — obresti K 3.759.207'72, upravni stroški K 192.033'42, plače K 733.081'54, davki K 276.948'97, čisti dobitek za 1. 1918 znaša kron 1.177.338'52 in vstevši prenos iz minulega leta v znesku K 66.367'13 K 1.243.705'65. — Sklenilo se je predlagati občnemu zboru, ki bo sklican za 5. maja 1919, izplačevanje 7½% (lani 7%) dividende za leto 1918 v skupnem znesku K 750.000', dotacijo rezerv s kron 258.688'92, uporabo K 118.483'88 za tantele in v dobrodelne namene, in prenos K 116.354'85 na novi račun.

Darovi.

— V počasenje spomina pokojne gospe Jožice Kocjan v Žirih nabraja gospica Dekleva na pogrebu 300 K.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Okoličani. Današnji članek o izmenjavi avstr. denarja. Vam pojasnjuje, zakaj je treba zamenjati te dni ves kronskega denarja v lire, da se obranite velike izgube. Čudno, če verjamejo ljudje še govorcam o kakih listkih, ki odsvetujejo zamenjavo: to bi bilo brezvestno beganje. Nenam zvez, da bi točno vedeli, po čem se piačete drugog denara, ali od zanesljive strani poroča se nam, da je veljala pred nekaj dnevi tudi na Kranjskem kron 2.70 do 3.10.

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Ponteroso vogal ul. Nuova. — Lastna palača.

Delnika glavnica K 120.000.000. — Rez. zaklad K 41.500.000

Izvršuje kulturno vse bančne in menjalnične transakcije.

Uradne ure od 9 do 1 pop.

MALI OGLASI

Ženitveno ponudbo. 40leten vlovec željeva podjetje z dom. Pismene ponudbe pod "Učni" enim ur. kom. s. Belli serantil i. ins. odd. Edin st. 3567 vlovo ali gospodinjo od 20 do 40 let, kvečjemu z 1 otrokom in dojo. Frednost ima sv. 1a. Ponudbe po Dobro došla* na ins. odd. 3568

Mebliранo so. a se odda po vlovcu. Št. 1. II. vr. 11. blizu ul. Rossetti. 3565

Rupujem vreči. Ul. Solitario 19. Margon. 370

Proda se več zelenjast postelj. slamic' omar in dr. v ponedeljek od 3. 5. v ul. Giuliani 44. Pojasnilo da je folski stuga. 371

Konoplja, zvetlika, je prispela, za preprodajale po pust. Delost. Carradori 5. 3575 a

Pristen frank v škatkah in ovi. kit: preprodajalcem po pust. De osto, Carradori 5. 3572 b

Pristna mast, p. 24, posebno kokosovo maslo po 22, koncentri paradižnikova konzerva po 12 K. kg. Preprodaj. item. popust. Proda Delost. Carradori 5. 3572 c

Kristalizirana soda za preprodajalcem od 25 kg naprej. proda. Dajda Delost. Carradori 5. 3572 d

Fino olje po 13 K. Molletta 14 K. Lucca 15 K. liter. Delost. Carradori 5. 3571 e

Zlatarnica G. PINO nedeljo, 27. aprila ko

v Trstu se nahaja na Korzu št. 15 (bivša zlatarnica G. Zercovitz & Figlio)

Velika izbera srebrnih in zlatih, ur uhanov, verižic itd.

Fotograf Ant. Jerkić v Dobravljah na Krasu. Svirala bo godba iz Mavhinj.

K obilni udeležbi vabi

MLADINA.

Zobotehniški atelje

Arturo Coen in Vittorio Tramarini zobotehniku

Trst, ulica S. Giovanni štev. 14, I. nadstr.

Ordinirata od 9-1 in 3-6 pop.

Tvrdka A. Mislej & K. Forcessin

Trst — Via Nuova 38

priporoča slav. občinstvu

bogato zalogo

manufakturkoga blage.

Sedem vagonov vina

različnih vrst po konkurenčnih
ima na prodaj

KOŠUTA, sv. K iž pri Trstu št. 69.

Avgust Štular je odpril zopet
svojo
odlikovanjo krojačnico v ulici San
Francesco 34, III.

Priporoča se slavnemu občinstvu za nova
 dela in popravila.

JADRANSKA BANKA

Delnika glavnica K 30.0.000. Rezerve K 8.000.000

Centrala: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana,
Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar,
Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejem vloge v Lirah

na liran in knjižice proti 3½% letnim obrestim, v bancogiro-rometu proti 3% letnim obrestim. Na odpoved navezane zneske sprema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (Safes deposites).

Blagajna posluje od 9 do 13.

Tropinovka

garantirano pristna 50° Lir 9.60 liter.

Tropinovka I. vrste 40° , 7.80 "

II. " 35° , 6.80 "

Rum " 40° , 8.80 "

Konjak 40° , 9.— "

Alcool po dnevni ceni se vodi pri dobroznani tvrdki

„Alcolea“

Via Donizetti št. 3. **Eugenio Vecchiet.**

(Ker ste v isti ulici še drugi dve zalogi, se
prosi za naziti na naslov.)

Točna, kulantna in solidna postrežba. —

Umetni zobje z in brez čeljusti, zlate — krone in obroki —

VILJEM TUSCHER, konc. zobotehnik

Trst, ul. 30. oktobra (ex Caserma) št. 13, II.

— Ordinira od 9 predpoldne do 6 zvečer. —

VINO

po konkurenčnih cenah se vodi v

Trstu, Piazza S. Giovanni 3, SKABAR.

Velika izbira.

BARBERA

odlikovanje tvrdke za pridelovanja in izvoz vina

CRISPINO QUIRICO - ASTI

Uradni in zalogi v Torinu

Velika kolajna N. V. kralja Italije

Splošno zastopstvo

GIACOMO IURAGA SIN

Trst, ulica S. Antonio 1

Telefon 694

PELLEGRINO CINCELLI

Trst — ulica Malcanton št. 9 — Trst

Miha ustanovljena leta 1828.

Kože in usnje za ženske in moške, Box in

Chevreaux, lak, podlage in vsakovrstni predmeti

za čevlje i. t. d. i. t. d.

Vse po ugodnih cenah.

Postrežba točna.

Grand Magazzini Orlej

TRST, CORSO V. E. III. STEV. 16.

TELEFON ŠTEV. 24 24.

Glavna tvrdka v Trstu katera
dobavlja vsakovrstno blago.

Na debelo. Na drobno.

Za Velikonočne praznike:

Za gospe:

Obleke, peri'o, bluze, natezniki, nogavice, klobuki in halje.

Za gospode:

Perilo, naramnice, nogavice, kravate, robovi, dežniki.

Velika izbira:

moškega in ženskega blaga.

Na tisoče kosov

črtanega kretona, bombaževega foulard, sile, francoskega in angleškega etamina, zephira in crepsa.

Zobozdravnik DR. O. MORPURGO
v Trstu, ul. Gioachino Rossini 12 vogal ul. delle Poste
izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranja
Umetni zobje. Umetni zobje.

Umetni zobje. :: Umetni zobje.

**Zobotehniški
ambulatorij**

Općine 378, I.

v hiši lekarne.

Odpri od 9—1 in od 2—5 popoldne.

Umetni zobje. :: Umetni zobje.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

— Centrala v Ljubljani. —

Podružnice: Celje, Celovac, Gorica, Sarajevo,
Split.

Delniška glavnica: K 15.000.000.—
Reservni zaklad: K 3.600.000.—

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge: na knjižice, ter jih obrestuje po 3%, na tekoče račune v kronah in lirah, po najkulantnejših pogojih. — Izvršuje borzna na ose.

Tel št. 5 18. — Blažaj je odprta od 9-13.

Vino in žganje

vsake vrste

se po najnižjih cenah dobiva pri dobro
znani tvrdki in zalogi vina.

GRADIŠAR & RONEFAČIČ

Trst, Riva Nazario Sauro št. 2

(nasproti Molo Sanità)

Pošilja se na vse kraje. Za gostilničarje in trgovce z vino, na deželi in okolici Izven carinske črte pošilja se vino naravnost iz skladišča transito molo Sanità.

Zobozdravnik Dr. Mražek

Trst — Corso 24 — I. n. — Trst.

Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop.

Brezbolesto izdiranje zob, plombiranje in umetni zobja.

Zlato, srebro in dragulje

kupuje po najvišjih cenah dobroznanata urarna in zlatarna A. Povh, v Trstu, Barriera vecchia 3

BOHINEC & COMP.

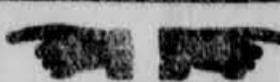
Trst, ul. Ponte rosso 8, vogal ul. Nuova 13

opozarja svoje cenjene odjemalce
na bogato zalogu pristnega

angleškega volnenega
blaga za moške obleke.

Cene jako ugodne.

Vsaki dan novi dohodi

Vsaki dan novi dohodi

Dobroznanata trgovina manifakturnega blaga

G. N. RAVALICO

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini štev. 13 (poleg cerkve Sv. Antona novega)

ima veliko izberno sledetečega blaga:

**Zefiri za srajce, sukno za gospe, izgotovljeno
žensko perilo, moške in ženske nogavice itd.
vse po konkurenčnih cenah.**

Vsaki dan novi dohodi

Usaki dan novi dohodi